USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu Veroniky Juřičkové a soudců Tomáše Langáška a Filipa Dienstbiera v právní věci žalobce: **S. D.**, zastoupený Mgr. Martinou Šamlotovou, advokátkou, sídlem Milady Horákové 1957/13, Brno, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, týkající se žaloby proti rozhodnutí žalovaného ze dne 8. 6. 2022, č. j. OAM-35/ZA-ZA11-ZA16-2022, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 27. 10. 2022, č. j. 30 Az 5/2022-22,

takto:

I. Kasační stížnost žalobce **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I. Vymezení případu

[1] Žalovaný v záhlaví označeným rozhodnutím neudělil žalobci mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu. Důvodem podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany byla žalobcem tvrzená obava ze zabití jeho strýcem, kterému žalobce unesl dceru, neboť strýc nesouhlasil s jejich sňatkem. Další uváděný důvod spočíval v nemožnosti žalobce nalézt jako Kurd v Turecku práci. V rámci pohovoru (viz protokol ze dne 19. 1. 2022) žalobce uvedl, že po konfliktu se strýcem a jeho rodinou opustil bydliště a přestěhoval se s rodiči i sourozenci do Izmiru. Domníval se, že by mu turecká policie nepomohla. K nemožnosti nalézt zaměstnání žalobce uvedl, že je v Turecku získá pouze ten, kdo poskytne úplatek, anebo má známé. Žádné problémy s orgány Turecké republiky žalobce nikdy neměl, nebyl ani politicky aktivní.

[2] Žalobce napadl rozhodnutí žalovaného žalobou u Krajského soudu v Hradci Králové, který ji zamítl rozsudkem označeným v záhlaví.

II. Kasační stížnost a vyjádření žalovaného

[3] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) podal proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost, v níž namítal, že v Turecku dochází k útisku Kurdů, kteří jsou vnímání jako lidé nižší kategorie. Poukázal na usnesení Evropského parlamentu o zprávě Evropské komise o Turecku za rok 2021, které se zabývá situací kurdské menšiny na jihovýchodě Turecka, kde donucovací orgány podnikají opatření proti předním aktérům občanské společnosti a politickým oponentům. Evropský parlament vyzval k mírovému urovnání kurdské otázky, k ukončení útlaku etnických a náboženských menšin, umožnění užívání kurdštiny jako mateřského jazyka ve vzdělávání a ve veřejném životě. Parlament dále konstatoval znepokojení nad kroky namířenými proti straně HDP (hájící práva Kurdů) a nad zadržováním jejích činovníků a trestními procesy s nimi. Z tohoto dokumentu stěžovatel dovozuje nerovné postavení Kurdů v Turecku a domnívá se, že žalovaný byl povinen zjišťovat, zda jeho případný požadavek na poskytnutí ochrany tureckými orgány před hrozbou ze strany strýce vznesený v zemi původu mohl být úspěšný. Žalovaný tak dle stěžovatele nezjistil skutkový stav dostatečně a v souladu se zásadou materiální pravdy.

[4] Žalovaný ve vyjádření navrhl odmítnout kasační stížnost pro nepřijatelnost. Dle žalovaného kasační stížnost neobsahuje žádnou námitku směřující proti závěrům napadeného rozsudku, pouze opakuje stěžovatelovy názory, s nimiž se žalovaný i krajský soud dostatečně vypořádali. Stěžovatel (ve shodně s žalobou) toliko uvádí problémy, kterým v Turecku čelí někteří politicky exponovaní Kurdové, avšak zcela pomíjí skutečnost, že stěžovatel není politicky aktivní a činnou osobou, jak sám uvedl, natož vedoucím představitelem strany HDP, s níž pouze sympatizuje.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[5] Podle § 104a odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), Nejvyšší správní soud odmítne pro nepřijatelnost kasační stížnost ve věci, v níž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, jestliže svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele.

[6] Kritéria přijatelnosti kasační stížnosti Nejvyšší správní soud vymezil již v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS. Kasační stížnost je proto přijatelná v případech, k nimž se judikatura doposud nevyjádřila, v nichž existuje judikatura rozporná (nejednotná), nebo je potřeba učinit judikaturní odklon. Dále je kasační stížnost přijatelná rovněž v případech zásadního pochybení krajského soudu, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele (viz také rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 6. 2021, č. j. 10 As 154/2021-23, nebo usnesení ze dne 27. 8. 2021, č. j. 9 As 144/2021-31).

[7] Stran přesahu vlastních zájmů z pohledu výše uvedených kritérií stěžovatel v kasační stížnosti nic netvrdil. Uplatněné kasační námitky neobsahují důvody, které by mohly založit přesah vlastních zájmů stěžovatele, natož přesah svým významem podstatný. Nejvyšší správní soud v napadeném rozsudku krajského soudu rovněž *prima facie* neshledal

žádná pochybení, natož pochybení zásadního rázu, která by mohla mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. Námitky uplatněné stěžovatelem jednak téměř nereflektují závěry krajského soudu k obdobně formulovaným žalobním námitkám, nadto k nim existuje ustálená judikatura Nejvyššího správního soudu, z níž krajský soud správně vycházel.

[8] Nejvyšší správní soud se ve své judikatuře opakovaně zabýval otázkou postavení kurdské menšiny v Turecku. Ačkoli dlouhodobě uznává, že Kurdové v Turecku čelí významným nesnázím, nedosahují bez dalšího intenzity pronásledování ve smyslu § 12 nebo hrozby vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 2 zákona o azylu. Azylově relevantní mohou být typicky až opodstatněné obavy politicky aktivních členů kurdské menšiny či účastníků pokusu o převrat z roku 2016 (k problémům politicky aktivních Kurdů viz např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 10. 2020, č. j. 10 Azs 235/2020-35, a ze dne 26. 2. 2020, č. j. 10 Azs 278/2019-57; k politicky neaktivním Kurdům viz usnesení ze dne 16. 2. 2023, č. j. 7 Azs 314/2022-34, ze dne 18. 1. 2023, č. j. 10 Azs 246/2022-37, ze dne 14. 12. 2022, č. j. 2 Azs 48/2022-35, nebo ze dne 29. 9. 2022, č. j. 1 Azs 180/2022-36).

[9] V posuzované věci se stěžovatel domáhal mezinárodní ochrany z důvodu údajně hrozící vážné újmy ze strany strýce jako jejího původce (ve smyslu § 2 odst. 6 zákona o azylu). Hrozby vyplývající z jednání ze strany soukromých osob ovšem mohou být relevantním důvodem pro udělení mezinárodní ochrany pouze tehdy, pokud k nim přistoupí též nečinnost státních či jiných orgánů, resp. neschopnost nebo neochota takových orgánů poskytnout žadateli adekvátní ochranu (např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 12. 2003 č. j. 4 Azs 38/2003-36, ze dne 22. 12. 2005 č. j. 6 Azs 479/2004-41, nebo ze dne 31. 10. 2008 č. j. 5 Azs 50/2008-62). Krajský soud v této souvislosti správně poukázal na skutečnost, že stěžovatel se vůbec nepokoušel problém hrozeb ze strany svého strýce s tureckou policií řešit, a tedy nebylo zjištěno, že by nemohl využít ochrany svého domovského státu. Nemožnost domoci se ochrany v zemi původu pak nevyplývá ani ze stěžovatelových odkazů na nejrůznější dokumenty citované v žalobě a v kasační stížnosti. Přisvědčit lze rovněž závěru krajského soudu, že se žalovaný postavením kurdské menšiny v Turecku zabýval dostatečně. Jak v této souvislosti žalovaný poukázal také ve vyjádření ke kasační stížnosti, argumentace stěžovatele se týkala politicky exponovaných Kurdů v Turecku a jejich pronásledování, nikoli Kurdů politicky zcela neaktivních, mezi něž patří i stěžovatel.

[10] Závěrem Nejvyšší správní soud doplňuje, že *„poskytnutí azylu je zcela specifickým důvodem pobytu cizinců na území České republiky a nelze je zaměňovat s jinými legálními formami pobytu cizinců na území ČR, tak jak jsou upraveny např. v zákoně č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR“* (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 47/2003-48). Snaha o legalizaci pobytu (např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 6. 2004, č. j. 7 Azs 138/2004-44, ze dne 16. 2. 2005, č. j. 4 Azs 333/2004-69, ze dne 20. 10. 2005, č. j. 2 Azs 423/2004-81, nebo ze dne 24. 2. 2005, č. j. 7 Azs 187/2004-94), stejně jako ekonomické důvody (stěžovatelem tvrzená nemožnost nalézt v Turecku práci) a s tím související těžké životní podmínky (např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 10. 2003, č. j. 4 Azs 23/2003-65, ze dne 30. 10. 2003, č. j. 3 Azs 20/2003-43, ze dne 27. 8. 2003, č. j. 5 Azs 3/2003-54) podle setrvalé judikatury Nevyššího správního soudu nemohou být relevantním důvodem udělení mezinárodní ochrany.

IV. Závěr a náklady řízení

[11] Vzhledem k tomu, že krajský soud rozhodl v souladu s ustálenou a jednotnou judikaturou, která poskytuje odpověď na stěžovatelem vznesené kasační námitky, a nepochybil ani při výkladu hmotného či procesního práva, Nejvyšší správní soud kasační stížnost podle § 104a s. ř. s. odmítl pro nepřijatelnost.

[12] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti Nejvyšší správní soud rozhodl podle § 60 odst. 1 a 7 ve spojení s § 120 s. ř. s. Ačkoli byla kasační stížnost odmítnuta, což je situace, na kterou obecně pamatuje § 60 odst. 3 s. ř. s., k odmítnutí pro nepřijatelnost dochází na základě zjednodušeného věcného posouzení případu (usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020-33, č. 4170/2021 Sb. NSS), a proto je na místě rozhodnout o náhradě nákladů řízení podle úspěchu ve věci (viz již citované usnesení Nejvyššího správního soudu č. j. 9 As 83/2021-28). Žalobce (stěžovatel) neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Úspěšnému žalovanému v řízení o kasační stížnosti nevznikly žádné náklady nad rámec obvyklé úřední činnosti, náhrada nákladů řízení se mu tudíž nepřiznává.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 17. srpna 2023

Mgr. Ing. Veronika Juřičková
předsedkyně senátu